

Czasopisma (1992–1993)

„Hastings Center Report”

„Hastings Center Report” jest dwumiesięcznikiem poświęconym filozoficznej etyce medycznej (bioetyce). Pismo wydaje od dwudziestu trzech lat prywatny instytut naukowy The Hastings Center. Ten ośrodek bioetyczny ma swą siedzibę w Briarcliff Manor, miejscowości położonej w malowniczych okolicach rzeki Hudson na północ od Nowego Jorku. W Instytucie pracuje grupa intelektualistów uznawanych w Stanach Zjednoczonych za najważniejszą, obok członków waszyngtońskiego Kennedy Institute of Ethics, „thinking tank” pracujący nad problemami moralnymi powstałymi na skutek rozwoju nowoczesnych technik medycznych. Prezydentem Instytutu jest znany psychoanalityk Willard Gaylin. Funkcję dyrektora pełni Daniel Callahan, filozof, autor kilku książek poświęconych problematyce bioetycznej - m.in. *Setting Limits: Goals in an Aging Society* (New York 1987), *What Kind of Life: The Limits of Medical Progress* (New York 1990).

Każdy numer „Hastings Center Report” zawiera cenne teksty – wartościowe nie tylko ze względu na treści filozoficzne, ale także z uwagi na informacje interesujące dla każdego, kto zajmuje się filozofią praktyczną. Pismo to jest z reguły podzielone na trzy działy. W dziale największym (*Articles*) zamieszczane są teksty teoretyczne. Dwa pozostałe działy (*Features i Departments*) zawierają opisy pracy Centrum oraz innych ośrodków bioetycznych, a także studia poświęcone przypadkom wywołującym dylematy w medycynie. Co pewien czas ukazuje się także specjalny dział poświęcony wybranemu zagadnieniu (np. AIDS) i wówczas taki „suplement” jest oznaczony innym kolorem papieru. Do pierwszego numeru wychodzącego w danym roku dodawany jest indeks autorów i tytułów tekstów, które ukazały się w „Hastings Center Report” w roku poprzednim.

Ostatni numer pisma (styczeń–luty 1993 roku) zawiera publikacje, w których omówiono kilka zagadnień. Najwięcej artykułów poświęcono problematyce tzw. *The Patient Self-Determination Act* (PSDA). Dokument ten obowiązuje jako norma prawna na terenie całych stanów Zjednoczonych od 1 grudnia 1991 roku. PSDA nakazuje, aby władze wszystkich szpitali zaznajamiały pacjenta z jego prawami, do których należy m.in. prawo do odrzucenia wszelkiej terapii oraz prawo do posiadania tzw. testamentu życia (*living will*), dokumentu informującego o tym, na jakie terapie pacjent nie zgadza się w przypadku zapadnięcia w stan uniemożliwiający podjęcie kompetentnej decyzji (np.

śpiączki). PSDA oznacza zwyczajstwo w Stanach Zjednoczonych etyki opartej na zasadzie autonomii pacjenta, a wprowadzenie tych regulacji jest zarazem tożsame z odrzuceniem wszelkich form paternalizmu medycznego, który kiedyś umożliwiał nieinformowanie pacjenta o jego stanie pod pretekstem przywileju terapeutycznego. Zagadnieniu PSDA poświęcili swe artykuły: Charles S. Sabatino (assistant director of the American Bar Associations Commission on Legal Problems of the Elderly), Malthy Mezey (profesor zajmujący się różnymi aspektami opieki pielęgniarskiej w Uniwersytecie Nowojorskim) oraz Joanne Lynn i Joan M. Teno (profesorowie medycyny). Autorzy ci skupiają swą uwagę głównie na praktycznym znaczeniu zgody poinformowanej (*informed consent*) i analizują problem testamentów życia oraz autoryzowanych opiekunów w przypadkach pacjentów niekompetentnych. Następnym tematem jest eutanazja oraz prawo do śmierci. Zagadnienie to opisuje konserwatywny filozof Leon R. Kass, autor głośnej książki zatytułowanej *Toward a More Natural Science* (New York 1985), w której przedstawia argumenty przeciwko legalizacji eutanazji czynnej. Barbara T. Thornton oraz Daniel Callahan i James Lindeman Nelson we wspólnie napisanym tekście poruszają kwestię nauczania bioetyki na uniwersytetach, a także poza centrami akademickimi. Numer kończy zestaw krótkich streszczeń ostatnio wydanych prac z zakresu etyki medycznej i dziedzin pogranicznych.

„Hastings Center Report” polecam szczególnej uwadze filozofów, którym nieobca jest filozofia stosowana.

Marek Wichrowski

„Journal of Business Ethics”

„Journal of Business Ethics” jest miesięcznikiem wydawanym w języku angielskim przez Kluwer Academic Publishers. Ukazuje się od jedenastu lat. Jego redaktorzy podjęli się ambitnego zadania chcąc pomieścić w jednym czasopiśmie artykuły dotyczące rozmaitych aspektów etyki biznesu, rozumiejąc przy czym oba człony tej nazwy w możliwie najszerszym znaczeniu: etykę jako wszelkie przejawy ludzkiego działania mającego na celu zapewnienie godziwego życia; biznes – jako wszystkie systemy wymiany dóbr i usług. Zamieszczane są tu obok siebie zarówno rozprawy teoretyczne, jak i sprawozdania z badań empirycznych, dotyczących w jakimś sensie problemów moralnych. Redakcja zastrzega się, że materiały przeznaczone do druku muszą być pisane bez używania słownictwa specjalistycznego, co jest związane z chęcią promowania dialogu między różnymi koncepcjami i przedstawicielami rozmaitych dyscyplin.

Większość autorów artykułów zamieszczanych w „Journal of Business Ethics” to naukowcy amerykańscy lub przynajmniej uczeni związani ze Stanami Zjednoczonymi. Nie są to zawodowi etycy ani filozofowie, lecz przeważnie ludzie sami zajmujący się biznesem albo pracownicy naukowcy mający do czynienia z kształceniem przygotowującym do pracy w biznesie (organizacja, zarządzanie, prawo, dziennikarstwo itp.). Wielu z nich prowadzi własne kursy dotyczące problemów etycznych w życiu gospodarczym.